

որ ուզած է վերաքննել զայն, չի տար նոր լոյս, և կը կրկնէ ՀՀԲ-ին տուած իմաստը, և կը յայտնէ թէ նոյնը զտած է նաև Երեմեան բառարանին մէջ (որ ինչպէս ըսինք՝ 1698-ին է. գործ Երեմիա վարդապետի մը « Այլիկոնայ »): Գուցէ Մխիթար Արքահայր եւս անկից տուած է, բայց հաստատորէն ըսել կարելի չէ: Աւելի ուշ Գ. Փէշտիմալճևանի Բառարանը, տըպուած Պոլիս 1844-ին, ընդունած է զայն իր բառերու շարքին մէջ:

Նոյն նշանակութեամբ կայ նաև ԱՅԲՈՐ բառը Երեմեանի քով: Կարելի է ենթադրել որ ԱՅՈՐԻ հետ նոյն ըլլայ, արդիւնք սխալագրութեան մը, կամ սխալ ընթերցումի մը: Աճառեան կը թելադրէ որ ունինք ԱՅՈՐԻ բառն ալ, որ կը նշանակէ պահանորդ, դարձեալ գտնուած Երեմեանի մօտ, սակայն բոլորն ալ կը մնան ստուգելի:

Երկրորդ նկատի առնուելիք բառը, որ ունի ՀՀԲ-ը և որ կը պակսի Ռոշքեանի քով, է ազանովր կամ ազանօր, ներկայացուած հոն իբրև երրայական բառ՝ երաժշտական գործիք, նուագարան նշանակութեամբ:

Աճառեան անցընելով այդ բառը իր Արմատական Բառարանին մէջ, կը հիմնուի ՆՀԲ-ի տուած բացատրութեան վրայ և չի քննել այն տարբերութիւնը որ Մխիթար Արքահայր Հայկազեանը ունի Նոր Հայկազեանէն: Ու մանաւանդ թէ յայտնապէս կը թերանայ իր քննութեան մէջ, երբ այս երկու բառարաններու տուած բացատրութեանց անուշադիր՝ կը յաւելու ի վերջոյ՝ թէ ուղիղ մեկնեցին ՀՀԲ և ՆՀԲ, մինչդեռ իրականին մէջ երկուքին բացատրութիւնները հասկէս կը տարբերին իրարմէ:

ՆՀԲ-ի համաձայն ազանովր, կը նշանակէ « աման հեղանութից », և գործածուած է Եսայի ԿԲ. 24:

Ուսկից ուրեմն Մխիթար Արքահայր զտած է իր տուած նշանակութիւնը: Ո՞րն

է ուղիղը: Հոս ալ կայ քննելի փոքրիկ հարց մը:

Հայ թարգմանութիւնը՝ Եսայի. ԳԼ. 22, հմ. 24 ունի այսպէս.

« Եւ եղիցին ի նա յուսացեալը ամենայն փառաւորք տան հօր իւրոյ, ի փոքրկանց մինչեւ ի մեծամեծս. և զամենայն տեսքս ի փոքրէ մինչեւ յատես պանովրայ: Բացցէ՛ և ոչ ոք իցէ որ փակիցէ, և ոչ ոք իցէ որ բանայցէ. և եղիցին կախեալ զնմանէն յաւուր յայնմիկ »:

Այս հատուածը համեմատուած Եթթա նասնից թարգմանութեան հետ՝ ունի հետեւալ տարբերակը.

Καὶ ἔσται πεποινῶς ἐπ' αὐτὸν πᾶς ἔνδοξος ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου, καὶ ἔσονται ἐπικρεμάμενοι αὐτῷ τῆ ἡμέρα ἐκείνη.

Այսինքն.

Եւ ամէն նշանաւոր մարդ իր հօրը տան մէջ պիտի ունենայ յոյս անոր վրայ, փոքրիկէն մինչեւ մեծը, և բոլորն ալ կախուած պիտի ունենան անկէ այն օրը:

Ազանովր բառը, ինչպէս կը տեսնենք գոյութիւն չունի Եթթանասնից թարգմանութեան մէջ: Աղեքսանդրեան օրինակը վերոյիշեալ համարին մէջ միջանկեալ տարբերակ մը ունի, որ է.

« Πᾶν τὸ σκεῦος τὸ μικρὸν ἢ ἀπὸ σκεύους τῶν Ἀγαθῶν ».

Աղեքսանդրեան օրինակի այս մասը համապատասխան է երրայական բնագրին՝ որ ունի Akanoth բառը, զոր Ս. Հերմիմոս կը թարգմանէ vas musicorum. Ահաւասիկ ամբողջական կտորը Ս. Հերմիմոսի թարգմանութեան՝ երրայական բնագրին.

« Et suspendent super eum omnem gloriam domus patris eius, vasorum diversa genera, omne vas parvulum, a vasis craterarum usque ad omne vas musicorum ».

Եւ որպէսզի հասկնալի ըլլանք՝ կու